

ЕПІСТЕМОЛОГІЧНА ЦІННІСТЬ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЯЧЕСЛАВА ПАЛКІНА

Актуальність. Розвиток української музичної культури останніх десятиліть засвідчує, що невід’ємною складовою феномену української музичної культури, був і залишається хоровий пісенспів. Устаивши в своєму розвитку віковічні традиції, жанр набув сучасних рис упродовж другої половини ХХ – початку ХХІ століття в творчій діяльності професійних колективів, успіхи яких ґрунтувались на досягненнях хорових шкіл Києва і Одеси, Львова та Харкова. Значною мірою цим успіхом музична культура завдячує особистому внеску талановитих і високопрофесійних яскравих особистостей – видатних хорових диригентів України. Відтак, надзвичайно актуальним вбачаємо якомога повніше опрацювання й залучення творчого доробку видатних представників хорової культури у широку музично-педагогічну та творчу практику.

Об’єктом роботи є розвиток хорової культури останньої третини ХХ-го – початку ХХІ-го століть. **Предметом** дослідження є творча діяльність одного з фундаторів Харківської диригентсько-хорової школи Вячеслава Палкіна як синтез культурознавчої та мистецтвознавчої компонент української хорової культури. **Завданням** дослідження є мистецтвознавчий аналіз диригентсько-виконавських концептів, музично-естетичних і тематично-репертуарних спрямувань у роботі В. Палкіна з професійними хоровими колективами у різні періоди його творчої діяльності та висвітлення вкладу видатного митця у розвиток музично-хорової культури України.

Ступінь наукової розробки проблеми. Аналізу виконавського стилю видатного диригента, світоглядно-естетичних аспектів добору репертуару, особливостей практично-репетиційної роботи з хором та його митецько-педагогічних принципів були посвячені праці провідних музикознавців та інших фахівців хорово-диригентської галузі А. Лашенка, М. Черкашиної, Л. Пархоменко, В. Рожка, Т. Кравцова, І. Гулеско, Л. Шаповалової, С. Прокопова, В. Ніколаєва та багатьох інших.

Один з найвидатніших українських хорових диригентів В. С. Палкін упродовж тривалого часу успішно керував як аматорськими, так і професійними колективами: хором української пісні Харківської філармонії, хором студентів Харківського інституту культури (60–70-ті роки), більше 30 років – народною чоловічою капелюю НЮА імені Ярослава Мудрого, з 1980 – Харківським камерним хором (нині Академічний хор імені В. С. Палкіна Харківської обласної філармонії).

Особливо яскраво висвітлився великий диригентський талант митця, неабиякий організаторський хист, педагогічна майстерність, глибокі знання у галузі хорового мистецтва та досконале володіння виконавським вокально-хоровим процесом, на якому вибудовувались його творчі концепти у 80-ті роки ХХ століття. Творча спадщина В. С. Палкіна цього періоду сьогодні набуває виразно еталонних рис на прикладі розвитку Харківського камерного хору і знаменує значний етап у розвитку харківської диригентсько-хорової школи.

Мистецтвознавчий аналіз дозволяє нам стверджувати, що під керівництвом Вячеслава Палкіна Харківський камерний хор розкривав на сцені універсальні можливості академічного хору, як з точки зору вокального мистецтва, так і драматургії творів, які ним виконувалися. Цей універсалізм підтверджує насамперед репертуарна спрямованість хору, в якій простежуються три основні лінії: духовні і світські хорові твори а cappella класичної і сучасної української і російської музики, хорові твори великої форми та хорова музика композиторів Харківського регіону.

Представник плеяди видатних діячів національної хорової культури, зусиллями яких відроджувались традиції духовної музики, В. С. Палкін у роботі з Камерним хором Харківської філармонії втілював свої багаторічні творчі пошуки у нових підходах до її прочитання та інтерпретації, вражаючи сучасників глибиною розкриття художніх концепцій, досконалою вокально-хоровою технікою, тонким психологізмом і неповторним відтворенням своєрідної аури цих творів [7].

Харківський камерний хор неодноразово представляв хорову культуру Слобожанщини на мистецькому форумі «Золотоверхий Київ», вписавши яскраву сторінку в свою історію виступами на VI хоровому фестивалі, що відбувся в 2002 році, де колектив репрезенту-

вав оновлену вишукану програму, до якої увійшли твори національної та зарубіжної класики, музика сучасних композиторів: духовні і світські хорові твори а саррелла класичної та сучасної української та російської музики (А. Веделя, К. Стеценка, М. Леонтовича, Б. Лятошинського, Г. Майбороди, Л. Дичко, Є. Станковича, М. Кармінського, Г. Гаврилець, О. Яківчука, О. Скрипника, Ю. Алжнева, О. Гречанінова, С. Рахманінова, П. Чеснокова, А. Шнітке, В. Гавриліна). Окрім виступів за програмою фестивалю, того року Камерний хор здійснив запис української та російської духовної музики на Національному радіо та співав у Михайлівському Золотоверхому соборі.

Висока виконавська культура, неосяжний діапазон репертуару, вільне володіння різними стилями, що є визначальними ознаками Харківського камерного хору, зробили виступ колективу значною мистецькою подією. Надзвичайною глибиною відзначалася інтерпретація духовної музики, яка була представлена у першому відділенні перлинами православної музичної творчості від Кирила Стеценка – «Благослови, душе моя, Господа» до сучасних майстрів: Лесі Дичко «Нехай повні будуть уста наші» та Юрія Алжнева «Слава Тобі, Господи». Красиві голоси і натхненний спів солістів Н. Полікарпової, О. Білик, І. Сахно доповнювали виконавську палітру хорового звучання. Музикознавець Раїса Вахрамєєва відзначала врівноважене звучання всіх голосів, відмінну дикцію, широкий діапазон динамічних засобів, а понад усе надзвичайну глибину і психологізм у відтворенні художньої концепції музики, якою досягається своєрідне перевтілення хорового співу в музичний живопис.

Виступи Харківського камерного хору отримали високу оцінку багатьох діячів української культури. Відомий письменник Микола Кагарлицький зазначав, що блискучим виступом у фестивалі «Золотоверхий Київ» колектив ніби підсумував свої високі творчі досягнення в мистецтві хорового співу, а заодно й піднісся на вищий щабель пізнання. Увагу митця привернула і яскрава постать художнього керівника колективу В. С. Палкіна, його талант і любов до хорового співу, широка ерудиція, виняткова працелюбність і надзвичайно висока педагогічна майстерність: «За диригентським пультом В. С. Палкін напрочуд безпосередній, окрилений, випромінює на артистів хору душевне тепло, а водночас доносить свою добротворчу волю, яка й на-

дихає виконавців до творення. Виконання кожного твору пронизане своїм внутрішнім світлом та засвідчує духовну спорідненість диригента і колективу у втіленні художньої ідеї» [2]. Упродовж кількох десятиліть диригентом і його колективом були опрацьовані і розкриті у неповторному виконанні багато перлин духовної музики М. Березовського, Д. Бортнянського, М. Лисенка, О. Кошиця, С. Танєєва, О. Кас- тальського, О. Архангельського та багатьох інших композиторів.

До значних художньо-митецьких досягнень камерного хору Харківської філармонії слід віднести виконання духовних хорових концертів №№ 17, 18, 19 та 20 Артемія Веделя за окремою програмою на XI Хоровому фестивалі, присвяченому творчості геніального композитора епохи класицизму в Успенському соборі Києво-Печерської Лаври 8 червня 2007 року.

Надзвичайно вдалою і глибокою була сприйнята фахівцями інтерпретація перлин української та російської духовної музики – «Благослави, душе моя, Господа» К. Стеценка, «Заступниця усердная» П. Чеснокова, «Три духовних хора» А. Шнітке, «Нехай повні будуть уста наші» Л. Дичко, «Слава тобі, Господи» Ю. Алжнева у виконанні хору в січні 2005 року в м. Дніпропетровську на XII-му Всеукраїнському фестивалі духовного співу «Від Різдва до Різдва».

Ще у роки навчання і професійного становлення В. С. Палкін запозичив багато фахових рис, притаманних провідним диригентам симфонічних оркестрів. Тому упродовж всього творчого шляху він тяжів до великої форми, до кантатно-ораторіального жанру, до вокально-симфонічної музики і часто виконував з хором такі твори. Значними культурно-митецькими явищами стали виступи Харківського камерного хору сумісно з симфонічним оркестром національної філармонії, які відбулися в листопаді 1997 року в Колонному залі імені М. Лисенка. В програмі першого концерту було виконано шедевр пізнього Россіні, натхненний симфонічно-хоровий цикл «Stabat Mater». Як зазначає професор М. Черкашина, виконання цього твору виявило такі якості хорового звучання як рівність звуковедення, злагодженість, чистоту ліній, ідеальний характер тембрового забарвлення звуку, який відтворює піднесену неземну природу ангельського співу. У другому концерті, який був присвячений творчості Альфреда Шнітке, було виконано два ранніх твори композитора, об'єднаних темою прощання

і смерті: цикл «In memoriam» (авторський оркестровий варіант фортепіанного квінтету) і «Реквієм». Виконавці глибоко відтворили образний стрій цієї музики – «... сумної, жорсткої, урочисто-непохитної, містично-гаємничої або по-театральному грізної, в якій скрізь призму часу проступає нетлінний образ Вічності» [8].

Новою яскравою сторінкою в історії Харківського камерного хору стало виконання у 2004 р. монументального твору Й. С. Баха «Магніфікат» на Міжнародному музичному фестивалі «Харківська Бахіана». Це перший великий твір німецького композитора, який увійшов до репертуару колективу, і сам В. Палкін неодноразово висловлював думку про те, що цей твір цілісно і різнобічно розкриває сутність стилю композитора і є чудовою школою хорового співу. Під художнім керівництвом професора В. С. Палкіна виконавську інтерпретацію цього твору здійснили Камерний хор та симфонічний оркестр Харківської державної філармонії, солісти Тамара Гармаш, Людмила Семенко, Наталя Полікарпова, Микола Гончаров та органіст Станіслав Калінін.

Як відзначила професор Олена Рощенко після виконання В. С. Палкіним «Магніфікат» Й. С. Баха, виконавська інтерпретація диригентом хорової музики різних стилів і жанрів своєрідно віддзеркалює принципи його диригентської техніки. У виконавській інтерпретації цього твору було послідовно втілено один із творчих принципів диригента «Усталеність жесту – запорука його точності», що обумовило стриманість сценічного самовираження. На її думку, в інтерпретації «Магніфікат» виявилися найкращі якості диригента як музиканта – у надзвичайно тонкому відтворенні образного змісту музики, широкій палітрі динамічних градацій, високій культурі вокалу та оркестрової гри. Ці ознаки засвідчують глибоке усвідомлення філософської концепції твору, яка втілює ідею Хреста – символу смерті та воскресіння у християнстві, а диригентська майстерність митця виразно простежується в особливому умінні щодо завершення розвитку музичної думки [6].

Творчій діяльності Харківського камерного хору цих років притаманне постійне оновлення репертуару, з обов'язковою підготовкою кількох прем'єр у сезон. У 2005 р. у межах щорічного фестивалю «Харківська Бахіана» було здійснено прем'єру «Демественної літургії» російського композитора Олександра Гречанінова. У партіях хору,

солістів і органу композитор відходить від традиційних уявлень про жанр літургії, вводячи до партитури інструментальний супровід. Саме звучання органу надає цьому творові особливої урочистості. У статті, що висвітлює цю подію «Божественні голос та орган» кандидат мистецтвознавства Наталія Крихітіна відзначає блискуче виконання солістами (І. Сахно, М. Гончаров) ключових пісень Літургії: «Трисвяття», «Херувимська пісня», «Достойно є». Окрасою прем'єри була партія органа у виконанні головного органіста Санкт-Петербурзької капели О. Кіняєва, який виявив глибоке розуміння надзвичайності трактовки жанру Літургії, чудовий ансамбль з хором і солістами.

Прем'єра цього твору стала ще одним яскравим свідченням високої виконавської культури Харківського камерного хору та його художнього керівника В. С. Палкіна. Мистецтво колективу відзначалося осмисленістю виконання, багатством виразних відтінків, ансамблевою злагодженістю із солістами та органом. Та понад усе, як зазначає Наталія Крихітіна, слухачів вразив потужний внутрішній, духовний і емоційний імпульс, що передавався від виконавців до слухачів і наповнював зал особливою атмосферою.

Високо оцінював виконавську культуру Харківського камерного хору та його художнього керівника, в особі якого він бачив великого музиканта з відмінною технікою і чудовою музикальністю, видатний диригент Вахтанг Жорданія, що мав нагоду співпрацювати з хором на XI міжнародному музичному фестивалі «Харківські асамблеї» у 2004 році.

В. Палкін став ініціатором повернення до слухача улюбленого творіння Бориса Лятошинського – Другої симфонії (написаної у 1936 р.), яка відтворювала суворе обличчя сучасності і була сповнена пам'яті про жорстокий тридцять третій та передчуття тридцять сьомого років – на десятиріччя викреслену з духовного життя поколінь, виконану 1995 року на фестивалі з нагоди 100-літнього ювілею видатного українського композитора. Виконав твір молодіжний симфонічний оркестр під керуванням Ігоря Палкіна. Виконавці майстерно втілили художню концепцію твору, позначеного складною музичною мовою та високим драматизмом. Як відзначала професор О. Рощенко «духовні зв'язки поєднують симфонію не лише з колізіями сучасності. Це – діалог з Вічністю, одвічне зіткнення Світла і Пітьми» [6].

Виступ Камерного хору Харківської філармонії під керування В. С. Палкіна став окрасою всього музичного фестивалю. Виконання української народної пісні «Заповіт» на вірші Т. Шевченка в обробці Б. Лятошинського набуло високого символічного значення духовного звертання до нащадків.

Загалом, упродовж свого багатолітнього творчого шляху видатний диригент здійснив хорові інтерпретації десятків творів великої форми (М. Лисенка, Л. Ревуцького, Й. С. Баха, Л. Бетховена, Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Ф. Шуберта, Л. Керубіні, Ф. Мендельсона, Дж. Россіні, Дж. Верді, А. Шнітке, Дж. Пуччіні, Г. Берліоза, М. Дюруфле, Л. Бернстайна, Е. Ллойда Веббера, Г. Холста, П. Чайковського, О. Гречанінова, С. Рахманінова, В. Гавриліна).

Творча діяльність Харківського камерного хору була позначена тісною співпрацею з композиторами Харкова. Хоровий доробок митців регіону став візитівкою концертних програм колективу і отримав високомайстерне втілення, відтак особливе місце у диригентській спадщині В. С. Палкіна належить зразкам інтерпретації хорової музики таких знаних композиторів харківського регіону, як М. Стецюн, Т. Кравцов, Ю. Алжнев, М. Камінський, А. Гайденко, В. Дробязгіна, О. Литвинов, В. Мужчиль і багатьох інших у виконанні Камерного хору.

У 2001 році на творчому вечорі з нагоди 100-річчя від дня народження видатного музиканта і хорового диригента З. Д. Заграничного – одного з перших наставників В. Палкіна – камерний хор уперше виконав його унікальні композиції на народні єврейські теми, які прозвучали на мові ідіш. Це хорові мініатюри: «Гірш Лекет», «Де я не хочу померти» із заповіді Шолом Алейхема (солісти Ігор Сахно, Максим Пастер) і чудові обробки єврейських народних пісень «Маргаритки» (солісти Наталія Полікарпова і Максим Пастер), «Біля дитячої колиски» (солістка Ольга Єрмоленко).

Велику художню цінність вбачав В. Палкін в хоровому доробку відомого харківського композитора Анатолія Гайденка, творчість якого споріднена зі стилем відомих представників харківської композиторської школи В. Борисова і В. Підгорного, визначальною рисою якого є синтез сучасних засобів композиторського письма з переосмисленням фольклорних першоджерел, що яскраво простежується в хоро-

вому творі «Чотири дійства» для двох хорів. Знаменною мистецькою подією стало виконання цього масштабного твору на ювілейному концерті з нагоди 65-річчя від дня народження композитора. Виконавці – Камерний хор Харківської філармонії (керівник народний артист України – професор В. С. Палкін) та хор Харківської державної академії культури (керівник заслужений діяч мистецтв України, професор В. І. Ірха).

Визначною культурно-мистецькою подією став хоровий концерт в залі обласної філармонії, який відбувся 2005 року, де Харківський камерний хор під керівництвом В. С. Палкіна представив програму, яка репрезентувала панораму розвитку творчості композиторів Харкова у хоровому жанрі майже за три останні десятиліття. У першому відділенні було виконано перлину сучасного хорового мистецтва, цикл Тараса Кравцова на вірші В. Сосюри «Хорові акварелі». Зазначимо, що у 2002 році на визначенні 80-річного ювілею композитора саме Харківський камерний хор вперше здійснив виконавську інтерпретацію цього масштабного твору. Художня концепція циклу вразила сучасників високим рівнем композиторської майстерності, тонким втіленням вишуканої поезії і вмінням передавати всі барви ліричних почуттів, яскравим національним колоритом і глибиною філософського осмислення життя [4].

У другому відділенні були виконані твори В. Золотухіна, В. Птушкіна, М. Стецюна, А. Гайденка, М. Кармінського, Ю. Алжнєва, В. Мужчиля і В. Дробязгіної. В доробку цих відомих майстрів харківської композиторської школи представлена хорова музика, незважаючи на те, що творча діяльність кожного із них має різну спрямованість. З особливим натхненням виконавці – Камерний хор та соліст, заслужений артист України Володимир Болдирев – втілили на сцені блискуче музичне полотно видатного композитора-симфоніста Володимира Золотухіна – концертну обробку його пісні-кантати на вірші М. Нагнибиди «Україні зоряні орбіти». Музична мова цього твору віддзеркалює риси, які притаманні творчості композитора. Масштабність задуму, яскравий мелодизм, принципи симфонічного розвитку в хоровій та інструментальній фактурі, широка палітра тембральних і динамічних засобів спрямовані на цілісне відтворення ідеї твору – священного для людей почуття любові до Вітчизни, батьків, рідної землі [5].

У звітному концерті прозвучало також два твори В. Мужчиля – «Вмирала річка» (сл. В. Шаповаленка) та «Прощавай ХХ сторіччя!» (солістка – Я. Лихачова). Самобутня музика одного з найяскравіших представників сучасного музичного авангарду розкрила широкий діапазон засобів музичної виразності і нові грані виконавської естетики Харківського камерного хору.

Під орудою В. Палкіна хор виконав низку духовних хорових творів. Серед них – «Радуйся, Маріє» М. Стецюна (сл. О. Марченка; солістка – заслужена артистка України Л. Величко); «Не бойтесь говорити о Боге» А. Гайденка (сл. О. Романовського), «Слава тобі, Господи» Ю. Алжнева (соліст І. Сахно), «Благодарение Господу» М. Кармінського (сл. М. Цветаєвої). Останній твір уже став класикою. Глибоко вистраждані поетесою вірші надихнули композитора на створення музичного шедевру, який своєю суттю, за визначенням О. Кононової, є своєрідним «філософсько-емоційним Еверестом», в якому втілено щире любов до Творця [3].

Визначною подією в культурному житті Харкова став фестиваль православної хорової музики з нагоди 250-річчя від дня народження Дмитра Бортнянського, організатором якого був В. С. Палкін. Під художнім керівництвом В. С. Палкіна у двох програмах Харківського Камерного хору та десяти програмах провідних колективів міста була представлена широка історична панорама вітчизняної духовної музики. В цих творах втілено красоту і велич православного споглядання.

Як відзначила професор Л. Шаповалова, хорова культура Слобожанщини не знала ще такого свята, а подвижницька праця В. С. Палкіна як художнього керівника камерного хору Харківської філармонії на зламі тисячоліть набуває вже історичного значення [9, с. 20–21]. Невипадково його багатолітня творча праця з відродження традицій православного співу відзначена орденом «За церковні заслуги» Преподобного Нестора-Літописця.

Важливою віхою і митецьким досягненням Камерного хору обласної філармонії під орудою художнього керівника, народного артиста України В. Палкіна стала участь у творчому звіті «Симфонія землі Слобожанської» в Національному палаці «Україна» на II-му Всеукраїнському фестивалі майстрів мистецтв та художніх колективів з нагоди 10-ї річниці Незалежності України. В творчому звіті були представле-

ні такі провідні хорові колективи краю, як Камерний хор обласної філармонії (художній керівник, народний артист України В. Палкін), хор Харківської державної академії культури (художній керівник, заслужений діяч мистецтв України, професор В. І. Ірха), Хор оперної студії Харківського державного інституту мистецтв імені І. Котляревського (хормейстер – заслужений діяч мистецтв України, професор Н. Белік-Золотарьова), Хор хлопчиків та юнаків Харківської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату (художній керівник і диригент О. Кошман). Саме участь хорових колективів стала тією ліричною домінантою, яка надала неповторного забарвлення виступу харків'ян. Об'єднуючим елементом творчого звіту, як відзначає професор Петро Андрійчук, стала вісь «пролог-епілог» в якій сконцентрувалися благородство і духовність. Програма відкривалася молитвою за долю українського народу «Слава тобі, Господи!» відомого харківського композитора Юрія Алжнева, яку виконали провідні хорові колективи регіону і народний артист України, соліст Харківського академічного театру опери та балету імені М. Лисенка Микола Коваль. Виконавці майстерно втілили художню концепцію твору, позначеного сучасною музичною мовою і делікатно вкрапленими інтонаційно-поетичними цитатами з «Молитви за Україну» М. Лисенка – О. Кониського. Завершував програму звіту величний фінал, в якому прозвучала перша частина кантати «Радуйся, ниво неполитая» М. Лисенка – Т. Шевченка у виконанні хорових колективів і Симфонічного оркестру Харківської обласної філармонії під орудою Ю. Янка. Блискучим був окремий виступ Камерного хору Харківської філармонії, який з особливим натхненням виконав українську народну пісню у вільній обробці О. Скрипника «Ой, нині свято Яна».

У здійсненні цього масштабного мистецького проекту надзвичайно яскраво розкрився великий диригентський талантизм і блискучі організаторські здібності видатного діяча національної хорової культури – головного хормейстера концерту – народного артиста України, професора В. С. Палкіна. Виступи хорових колективів стали окрасою творчого звіту, вони сприяли втіленню його художньої концепції, авторами якої є відомі діячі театрального мистецтва Харкова заслужені діячі мистецтв України Г. Селіхов і Ф. Чемеровський. Виконавці розкрили її основну ідею, в якій поєдналися душевний спокій і внутріш-

ня динамічна сила, що найкраще передають філософську глибину і дух Слобожанського краю [5].

До безперечних митецьких здобутків диригента слід віднести концерт Камерного хору в Колонному залі імені М. В. Лисенка з нагоди висунення кандидатури В. С. Палкіна на здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка. Рецензент, наголошуючи на вагомому внеску колективу в мистецьке життя Харкова, зазначив, що репертуарний список хору здається неозорим: він охоплює творчість українських композиторів від М. Лисенка, К. Стеценка до Л. Дичко, Є. Станковича, російської музики від М. Глінки, С. Танєєва, С. Рахманінова до Г. Свірідова, В. Гавріліна, А. Шнітке, західноєвропейської – від О. Лассо, Й. С. Баха, В. А. Моцарта до К. Орфа і Е. Ллойда Веббера. До програми концерту увійшли частини «Урочистої меси» Джоакіно Россіні та хорові мініатюри українських і російських композиторів. Хорова музика була різноманітною за своїми жанровими ознаками: це і духовні твори, і обробки народних пісень, і філософська лірика, і витончені жанрові замальовки. Концертний виступ Камерного хору віддзеркалив різні грані його виконавського стилю. Інтерпретація «Урочистої меси» Дж. Россіні позначена масштабністю звучання, поглибленою зосередженістю і багатством тембральних барв. Концерт ще раз показав, що найбільш близькою світовідчуттю В. С. Палкіна є українська хорова музика. Саме тому з таким натхненням і тонким відчуттям стилю хоровий колектив виконав псалом «Боже мій, нащо мене ти покинув» Ганни Гаврилець і «Нехай повні будуть уста наші» з «Святкової Літургії» Лесі Дичко. Надзвичайно проникливо прозвучав хор Б. Лятошинського «Із-за гаю сонце сходить» і духовні твори К. Стеценка і М. Леонтовича. Витонченою була інтерпретація мініатюри Т. Кравцова «Сніжинки», яка вразила довершеністю звукопису [1].

Творчі здобутки В. С. Палкіна були належно поціновані Українською Державою присудженням йому Національної премії України імені Тараса Шевченка, а у вересні 2008 року за видатні заслуги в розвитку українського музичного мистецтва і високий професіоналізм Камерному хору Харківської філармонії було присвоєно статус академічного.

Висновки. Вищевикладений огляд професійних досягнень видатного хорового диригента сучасності дозволяє нам стверджувати непе-

ресічну епістемологічну цінність творчої діяльності В. Палкіна у контексті розвитку сучасної диригентсько-хорової культури України.

У виконавській естетиці В. С. Палкіна відбулось високомайстерне втілення оригінальних художніх концепцій з притаманним митцю глибоким психологізмом проникнення в тканину виконуваних хоровим колективом творів, набула нових рис культура звуковедення і природність співу, засвідчуючи появу нової хорової школи, що наслідує кращі національні хорові традиції. Виконавське втілення світової і української духовної хорової спадщини Камерним хором Харківської філармонії віддзеркалило багаторічні пошуки видатного майстра інтерпретації і стало взірцем глибинного розкриття художніх концепцій, досконалого оволодіння колективом вокально-хоровою технікою, тонким психологізмом музичного відтворення своєрідної аури цих творів.

До самобутніх творчих рис і принципів В. С. Палкіна, характерних для його роботи з підбору хорового репертуару слід віднести відродження забутих або маловідомих творів, універсальність майстра в опануванні різних музичних пластів, сміливого жанрово-тематичного експерименту, відкриття нового і своєрідну інтерпретацію уже звичного, традиційного.

«Все моє життя присвячене тому, щоб якомога більше людей залучити до найдемократичнішого, доступного, яскравого музикування – хоровому співу. Я щасливий, коли прекрасно звучить той чи інший твір» – таким чином В. С. Палкін свого часу сформулював власне життєве кредо [5]. Свідченням плідності подвижницької багатолітньої праці видатного музиканта з відродження традицій академічного хорового співу є сьогоднішній розквіт харківської диригентсько-хорової школи, творчі досягнення якої сьогодні примножує ціла плеяда обдарованих митців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Берденникова Е. Харьковская ветвь : [О концерте Харьковского камерного хора в Колонном зале им. Н. Лысенко] / Е. Берденникова // *Зеркало недели*. — 2003. — 15 февраля. — С. 17.
2. Кагарлицький М. Митець національного звучання / М. Кагарлицький // *Слобідський край*. — 2003. — 11 листоп.

3. Кононова О. Сузір'я Слобожанщини / О. Кононова // Слобідський край. — 2005. — 1 березня, № 38.
4. Лащенко А. Хоровые «Перезвоны» Вячеслава Палкина / А. Лащенко // Время. — 2000. — 31 октября.
5. Палкін І. В. Вячеслав Палкін. Шляхами хорового мистецтва : науково-популярне видання. / І. В. Палкін. — Харків : СПДФО Бровін О. В., 2011. — 306 с.
6. Роценко О. / Блага вість арт-фестивалю. // О. Роценко. / Слобідський край. — 2004. — 22 квітня, № 76.
7. Серебрякова Є. Диригент хору В. С. Палкін / Є. Серебрякова // Вечерний Харків. — 1988. — 27 лютого.
8. Черкашина М. Осенние мотивы / М. Черкашина. // «Зеркало недели». — 1997. — 14 ноября, № 46.
9. Шаповалова Л. В. Слово о Мастере или человек-планета / Л. В. Шаповалова // Творчо-педагогічна діяльність Вячеслава Палкіна в контексті хорової культури України : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16 вересня 2005 р. / За ред. Г. Я. Ботунової. — Харків : НТУ «ХПІ», 2006. — С. 20–21.

МАРТИНЮК А. Епістемологічна цінність творчої діяльності Вячеслава Палкіна. В роботі розкривається творча діяльність одного з фундаторів Харківської диригентсько-хорової школи Вячеслава Палкіна як синтез культурознавчої та мистецтвознавчої компонент української хорової культури. Здійснюється мистецтвознавчий аналіз диригентсько-виконавських концептів, музично-естетичних і репертуарних спрямувань у роботі В. Палкіна з професійними хоровими колективами у різні періоди його творчої діяльності. Висвітлюється вклад митця у розвиток музично-хорової культури України.

Ключові слова: художній світогляд, естетична концепція, музична інтерпретація, хорова стилістика.

МАРТИНЮК А. «Епістемологическая ценность творческой деятельности Вячеслава Палкина». В работе раскрывается творческая деятельность одного из основателей Харьковской дирижерско-хоровой школы Вячеслава Палкина как синтез культуроведческой и искусствоведческой компонент украинской хоровой культуры. Осуществляется искусствоведческий

анализ дирижерско-исполнительских концептов, музыкально-эстетических и репертуарных направлений в работе В. Палкина с профессиональными хоровыми коллективами в разные периоды его творческой деятельности. Освещается вклад художника в развитие музыкально-хоровой культуры Украины.

Ключевые слова: художественное мировоззрение, эстетическая концепция, музыкальная интерпретация, хоровая стилистика.

MARTYNYUK A. Epistemological value of the creative activity of Vyacheslav Palkin. The article deals with the creative activity of one of the founders of Kharkiv Viacheslav Palkin conductor-choir school, as the synthesis of cultural study and art study components of Ukrainian choir culture. The author carries out the art study analysis of conductor-performance concepts, musical-aesthetical and thematic-repertoire directions in Palkin's work with the professional choir collectives within different periods of his creative activity, as well as reveals the outstanding artist's contribution to the development of Ukrainian musical-choir culture.

Key words: artistic worldview, performance aesthetics, musical interpretation, stylistics.